

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
18/2987

Vår referanse
18/00890-3/JHN

Dato
10.09.2018

Høringsuttalelse fra Datatilsynet - Forslag til endringer i straffeloven mv - Oppfølging etter ikraftsettelsen av straffeloven - DNA-register

Datatilsynet viser til høringsbrev datert 25.05.2018 om forslag til endringer i straffeloven, militær straffelov og straffeprosessloven.

Høringen er et ledd i oppfølgingen av den nye straffeloven, som trådte i kraft 1. oktober 2015. Frist for å gi høringssvar er 10. september 2018.

Datatilsynet har merknader til punkt 6 - *Åpning for fengselsstraff ved enkelte mindre alvorlige lovbrudd, slik at det kan brukes visse tvangsmidler i etterforskningen:*

Forslaget inneholder en økning av strafferammen i en rekke straffebud som omhandler mindre alvorlige forbrytelser, for å få hjemmel til å benytte tvangsmidler som er reservert for straffbare handlinger som etter loven kan medføre frihetsstraff.

Bakgrunnen for forslaget er at ved innføring av den nye straffeloven av 2005 ble noen straffbare handlinger, som tidligere kunne straffes med fengsel, nå bare mulig å straffe med bøter. En konsekvens av endringen var at det i slike saker ikke lenger ble anledning til å benytte tvangsmidler, som blant annet kroppslig undersøkelse av mistenkte (§ 157), innhenting av biologisk materiale med sikte på DNA-analyse (§ 158), takning av foto eller fingeravtrykk (§ 160) og ransaking (§§ 192 og 195).

Datatilsynet kjenner ikke til om konsekvensen for bruken av tvangsmidler ble vurdert da strafferammen ble satt ned i det opprinnelige lovforslaget. Datatilsynet forstår det slik at denne konsekvensen ikke var tilsiktet, og at den aktuelle endringen er ment å rette opp dette. Slik vi forstår det går forslaget om å utvide adgangen til å benytte disse tvangsmidlene ikke utover det som var tillat tidligere etter den gamle straffeloven.

Forslaget innebærer at flere personer igjen vil havne i DNA-registeret og foto- og fingeravtrykkregisteret for straffbare handlinger som er mindre alvorlige. Spesielt unge lovbryster vil da kunne bli registrert. Med de slettereglene som er i dag vil det innebære at de blir registrert i DNA-registeret livet ut på grunn av lite alvorlige straffbare handlinger.

Datatilsynet mener at det er behov for at forslaget suppleres med differensierte regler om sletting. En rimelig tilnærming til denne problematikken vil være å innføre differensierte sletteregler ut fra:

- lovbryters alder (ved førstegangsforbrytelse)
- lovbruddets alvorlighetsgrad

Datatilsynet mener at forslaget bør suppleres med en særlig slettefrist for førstegangsforbrytere som f.eks. er under myndighetsalder. Tilsynet foreslår en toårs slettefrist for denne kategorien. Forutsetningen bør her være at vedkommende ikke har begått nye lovbrudd som kvalifiserer for registrering i denne perioden. Det bør også vurderes egne sletteregler for lovbrudd av mindre alvorlig karakter.

Med vennlig hilsen

Jørgen Skorstad
avdelingsdirektør

Jan Henrik Nielsen
seniorrådgiver